

Minister Rozwoju i Technologii

BM.WSKN.161.176.2023
Warszawa, 11 grudnia 2023 r.

Pan
Roman Wawrzyniacyk

Szanowny Panie,

odpowiadając na Pana petycję¹ dotyczącą wykorzystania technologii teleinformatycznych w procesach wyborczych oraz wnoszącą o umożliwienie głosowania elektronicznego na odległość (i-voting) poprzez instrumenty, systemy teleinformatyczne (państwowe) z weryfikacją tożsamości obywatela uprawnionego do głosowania w dowolnych wyborach powszechnych na poziomie państwowym jak i lokalnym bez osobistego stawiennictwa w lokalu wyborczym, udzielam poniższych informacji.

W swojej petycji postawił Pan m.in. pytanie: „Dlaczego mimo coraz bardziej zaawansowanej technologii cyfrowej ani Parlament (obie Izby), ani Rząd oraz żadna z partii nie zgłosiły projektu ustawy (lub zmiany obecnie istniejących) o możliwości elektronicznego głosowania w wyborach (bez względu na range)?” Nawiązując do powyższego pytania uprzejmie informuję, że w Ministerstwie Cyfryzacji, wdrożenie idei e-votingu wymagałoby zainicjowania prac nad projektem, którego przedmiotem byłyby w szczególności:

- ocena możliwości wprowadzenia technicznych i prawnych rozwiązań pozwalających na głosowanie z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego i/albo (zależnie od koncepcji) środków komunikacji elektronicznej;
- wdrożenie i zapewnienie funkcjonowania systemów teleinformatycznych pozwalających na prawidłową obsługę procesów związanych z głosowaniem, w tym anonimowości i rozliczalności złożonych głosów;
- określenie dopuszczalnych metod uwierzytelniania osób głosujących i/albo (zależnie od koncepcji) rodzajów podpisów elektronicznych, którymi mogą być opatrzone karty do głosowania przekazywane przez głosujących;
- zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa wdrażanych rozwiązań teleinformatycznych.

Przygotowanie i wdrożenie możliwości elektronicznego głosowania w wyborach jest zadaniem skomplikowanym i wieloetapowym. Nie sprowadza się ono wyłącznie do przygotowania zmiany w ustawie, która będzie pozwalała na taką formę głosowania, ale polega przede wszystkim na opracowaniu takich rozwiązań technicznych, które zapewnią wyborcom możliwość należytego uwierzytelnienia się oraz bezpiecznego i tajnego oddania głosu. Złożoność tego zagadnienia wymusza podjęcie rozważnych działań, tym samym nie mogą one zostać zrealizowane w krótkim terminie.

¹ z datą wpływu do Ministerstwa Cyfryzacji – 17.09.2023 r.

Należy podkreślić, że głosowanie elektroniczne oraz poprzez internet wiąże się z istotnymi ryzykami związanymi z zagrożeniami cyberbezpieczeństwa, których zaistnienie może prowadzić do zmanipulowania wyników wyborów, naruszenia ich tajności oraz równości. Do tego rodzaju ryzyk można zaliczyć na przykład możliwość upublicznienia na kogo dana osoba oddała głos, podszywanie się pod inną osobę przy głosowaniu, możliwość cyberataku na system do zliczania głosów. Możliwość ingerencji w procesy wyborcze oparte o przetwarzanie danych w internecie i przy wykorzystaniu urządzeń elektronicznych może zaistnieć w szczególności ze strony służb wrogo nastawionych państw, grup cyberprzestępczych sponsorowanych przez państwa, czy hakywistów. Inną kwestią jest możliwość zmniejszenia zaufania wyborców do wyników wyborów przeprowadzonych bez fizycznych kart do głosowania i protokołów z komisji wyborczych, co mogłoby prowadzić do podważania wyników wyborów.

Zgodnie z art. 62 Konstytucji RP² „Obywatel polski ma prawo udziału w referendum oraz prawo wybierania Prezydenta Rzeczypospolitej, posłów, senatorów i przedstawicieli do organów samorządu terytorialnego, jeżeli najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat.” W związku z tym wszelkie działania zmierzające do umożliwienia lub ułatwienia skorzystania z tego prawa przez jak najszersze grono obywateli RP - włączając w to możliwość stosowania środków komunikacji elektronicznej - są oczywiście ze wszelkich miar słuszne.

W ramach prowadzonych prac w powyższym zakresie głosowanie wspomagane elektronicznie było przeprowadzone testowo podczas prawyborów w Wieruszowie, które odbyły się 6 października 2019 r. Test został przeprowadzony w dwunastu lokalach wyborczych objętych prawyborami. Wyborcy, którzy zdecydowali się na oddanie głosu w sposób elektroniczny pobierali kupon zawierający kod uprawniający do oddania głosu.

Następnie w ramach stanowiska do głosowania, składającego się z komputera (wraz z ekranem dotykowym) i czytnika kodów, oddawany był głos. Całość była zasilana dedykowanym rozwiązaniem informatycznym, które weryfikowało uprawnienie do głosowania oraz zliczało w czasie rzeczywistym głosy.

Po przeprowadzonych testach można wskazać także wady takiego rozwiązania. Najwięcej obaw budzi ww. kwestia bezpieczeństwa - ryzyko, że system teleinformatyczny może zostać skompromitowany (zhakowany), co może wpłynąć na wynik wyborów. Podnoszona jest także kwestia anonimowości wyborów.

W tegorocznym planie prac Ministerstwo Cyfryzacji nie przewiduje działań związanych z budową dedykowanego systemu do głosowania elektronicznego w wyborach powszechnych i referendach w Polsce.

Z up. Piotr Wasilewski
Dyrektor Biura Ministra
w Ministerstwie Cyfryzacji
/dokument podpisany elektronicznie/

² Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.)